Education Policy Analysis: Focus on Higher Education – 2005-2006 Edition

Summary in Norwegian

Analyse av utdanningspolitikk – 2005-2006 utgave

Sammendrag på norsk

INTERNASJONALISERING I HØYERE UTDANNELSE: MOT EN EKSPLISITT POLITIKK

Sammendrag av

S. Vincent-Lancrin

For bare tjue år siden ble studentmobilitet i mange land sett på som en fremgangsmåte for å komme ut i den store verden og dermed opprette internasjonale elitenettverk. Universitetene tok i mot utenlandske studenter, men gikk sjelden ut for å rekruttere dem. I dag anses utdanning på tvers av landegrensene oftere som en brekkstang for økonomisk utvikling. Mellom 1998 og 2003 steg antallet utenlandsstudenter i OECD-området med 50 %, til 2 millioner. Økt konkurranse mellom landene og institusjonene for å tiltrekke seg studenter og akademikere fra utlandet samt nye former for utdanning på tvers av landegrensene utgjør en ny politisk kontekst. Dessuten fremstår fordelene, spesielt de økonomiske fordelene ved internasjonal utdanning, som viktigere enn før. Dette kapitlet tar for seg politiske tiltak for internasjonalisering av høyere utdanning, på bakgrunn av denne nye konteksten med nye målsettinger.

Høyere utdanning på tvers av landegrensene gir deltakerlandene reelle muligheter ikke bare innen utdanningssektoren, men også på det kulturelle, politiske og økonomiske området. For å kunne utnytte disse mulighetene må deltakerlandene definere en metode som er tilpasset deres situasjon og målsettinger, i et perspektiv som går utover selve utdanningssektoren. Nye tiltak må knyttes opp mot finans- og sosialpolitikk, da de forutsetter bruk av verktøy, iberegnet på det visum- og handelspolitiske området, som ligger utenfor utdanningssektorens direkte ansvar.

Fire sentrale tilnærmingsmåter identifiseres når det gjelder høyere utdanning. Tilnærmingsmåten *gjensidig forståelse* legger hovedvekten på politiske, akademiske og utviklingsmessige målsettinger. Tilnærmingsmåten *kompetansemigrasjon* dekker målsettingene til tilnærmingsmåten "gjensidig forståelse", men betyr også en mer aktivt

og målrettet holdning til rekruttering av utenlandske studenter. Den tar sikte på å gi spesielt begavede studenter (og akademikere) lyst til å arbeide i vertslandets økonomi og bidra til å gjøre landets utdanningssystem og forskning mer konkurransedyktige. Tilnærmingsmåten *inntektsgenerering* innbefatter målsettingene til de to første tilnærmingsmåtene (gjensidig forståelse og kompetansemigrasjon), men har også klare kommersielle målsettinger. I henhold til denne ordningen betaler utenlandske studenter utdanningens totale kostnader, generelt uten offentlige tilskudd. Tilnærmingsmåten *kapasitetsutvikling* fremmer import av høyere utdanning, men når denne utdanningen er fullført, skal den fungere som en relativt rask fremgangsmåte for å bygge opp et lands kapasitet. Disse tilnærmingsmåtene er ikke i samme grad tilgjengelige for de forskjellige landene, og hver av dem har sine egne problemer. Målsettingen er ikke bare å fremme eksport av utdanningstjenester. Det er påvist i flere land i Asia og Midt-Østen at import av utdanningstjenester kan være like gunstig som eksport.

Kapitlet stiller flere utfordrende politiske spørsmål. Hvordan kan høyere utdanning på tvers av landegrensene komme både rike land og utviklingsland til gode? Selv om prinsippet med internasjonal utdanning kan hjelpe u-landene med å bygge opp både økonomisk og utdannelsesmessig kapasitet, kan det også føre til hjerneflukt og redusert assistanse til utdanning på høyskole- og universitetsnivå. Og hva er konsekvensene av internasjonalisert utdanning for nasjonale universitets- og høyskolesystemer og landenes utdanningspolitikk når det gjelder adgang, kvalitet og offentlig finansiering? Hvilken holdning skal ikke-engelsktalende land innta overfor engelsk som opplæringsspråk?

KJØNNSFORSKJELLER I ELEVENS INTERESSE FOR MATEMATIKK

Sammendrag av
A. Schleicher

1. Det har skjedd store fremskritt med hensyn til likestilling innen utdanning. I alle OECD-land er det i dag mye større sannsynlig at unge kvinner har utdannelse fra videregående skole eller høyskole/universitet enn for en generasjon siden. I to tredjedeler av OECD-landene oppnår nå kvinner fullendt universitetsutdanning i samme grad enn menn, eller over. Men kvinner er fortsatt underrepresentert innen matematikk og naturvitenskap. Dette kapitlet foreslår at tiltak her på rettes inn på unge og særlig barn.

2. Mens elevenes *resultater* viser liten tendens til kjønnsforskjell, foreligger det klare forskjeller mellom menn og kvinner med hensyn til interesse for og glede ved å jobbe med matematikk, i selvrelaterte overbevisninger og følelser og læringsstrategier knyttet til matematikk. 15-årige jenter har tendens til å uttrykke mindre tillit enn guttene til egne matematiske evner, og sterkere følelse av uro, hjelpeløshet og stress i matematikktimene.

3. Læring avhenger av motivasjon og tillit samt kognitive ferdigheter. Dette betyr at utdanningssystemer som har utviklet jenters resultater i matematikk og naturvitenskap, også trenger å oppmuntre dem til å vise større interesse for disse fagene. Det er gode

grunner til dette: Høykvalitetslæring krever tid og anstrengelser. Den innebærer kontroll av læringsprosessen samt eksplisitt kontroll av relasjonene mellom tidligere oppnådd kunnskap og ny informasjon, formulering av hypoteser om mulige sammenhenger og testing av disse hypotesene i forhold til nytt materiale. Elevene vil kun gjøre disse anstrengelsene hvis de føler en sterk interesse for emnet eller hvis det finnes en ekstern belønning for gode resultater. Altså må elevene være villige til å lære hvordan de skal lære. Sett fra et undervisningssynspunkt innebærer dette at de effektive læringsmåtene – iberegnet fastsettelse av målsetting, valg og strategi og kontroll og evaluering av læreprosessen – kan og skal fostres av utdanningssammenhengen og av lærerne både for jenter og gutter samtidig. Motivering og selvtillit er derfor uunnværlige faktorer for å oppnå resultater som vil generere livslang læring.

4. Samlet sett antyder resultatene at utdanningssystemene må ta for seg aspekter ved holdninger og læringsoppførsel i forhold til matematikk, spesielt hos kvinner, og anse dette som et sentralt mål i utdanningssystemenes oppgave som kunnskapsformidler. Dette har konsekvenser både for lærerutdanningen og lærernes videre utvikling i yrket.

LÆRERNES OPPGAVE: OPPFYLLE AMBISJONER OG STIMULERE MOTIVASJON

Sammendrag av

P. Santiago

Positive holdninger blant lærere er en nøkkelprioritet for de politiske myndigheter, da det er påvist at lærernes opptreden kanskje er drivkraften i elevenes læringsprosess. Lærermotivering er også viktig for å fremme skolereform. Dette kapitlet undersøker hva som er viktig for lærerne og hvordan de best motiveres. Forskningen om arbeidsmotivasjon brukes til å kaste lys over hvordan både 'indre' og 'ytre' motivasjon kan fremme arbeidsresultater i form av ytelse, tilfredshet og velvære. Analysen understreker at motivasjonen underbygger suksessen i både lærernes arbeid og innføring av nye tiltak i skolen. Hovedbudskapet er at lærernes handlinger trenger å være selvmotivert - de er resultatet av godtakelse av og identifikasjon med verdiene og målsettingene til prosedyrer og regler på skolene.

Selv om lønn er viktig, må skolepolitikken ta for seg atskillig annet enn bare dette. Lærerne legger stor vekt på kvaliteten i omgangen med elever og kolleger, følelsen av å bli støttet av skolens ledelse, gode arbeidsforhold og muligheter til å utvikle sine kompetanser. Lærerevaluering i forbedringsøyemed vil kunne gi mange muligheter for anerkjennelse og positiv markering av lærernes arbeid og hjelpe både lærere og skoler til å identifisere prioriteringene innen profesjonell utvikling.

Dette kapitlet foreslår fire fremgangsmåter for å forbedre lærernes ytelse, tilfredshet og velvære: (i) fremme lærernes indre motivasjon; (ii) fostre deres selvmotivasjon; (iii) gjøre en balansert bruk av ytre belønninger; og (iv) imøtekomme lærernes behov for gode

arbeidsforhold. Disse fremgangsmåtene betyr at læreryrket må tilføres sterkere utfordringer og større variasjon, at karriereutvikling må fremmes, at lærerne tilbys konstruktive tilbakemeldinger om ytelse, samt at de inkluderes i beslutningsprosessen og hjelpes med å utvikle en sterk sans for profesjonell identifikasjon og verdiskapning.

Lærerkarrieren vil da bli mer variert, og dette vil igjen bidra til å oppfylle skolens behov og gi lærerne flere muligheter og sterkere anerkjennelse. Større vekt på skoleledelse vil være en hjelp i arbeidet knyttet til lærernes behov for å føle seg verdsatt og støttet. I tillegg vil en velutdannet stab av fagfolk og administrativt personell bidra til å lette presset på lærerne, bedre ordninger for forberedelse av de ansatte og bedre planlegging vil være en hjelp til å bygge bedre samarbeidsforhold mellom kolleger, og mer fleksible arbeidsforhold, spesielt for mer erfarne lærere, vil hindre utbrenthet og holde viktige kompetanser igjen i skolen.

LÆRINGSFORBEDRING GJENNOM UTDANNINGSEVALUERING

Sammendrag av

J. Looney

Dette kapitlet undersøker hvordan utdanningsevaluering – hyppige, interaktive vurderinger av elevenes forståelse for og fremskritt innen faget, med sikte på å identifisere læringsbehovene og definere læretilbudets utforming – kan hjelpe myndighetene med å få bedre innsikt i kvalitets- og rettferdsaspektet ved utdanningsresultatene. Mellom 2002 og 2004 undersøkte OECD retningslinjer og rutiner for utdanningsevaluering i videregående skole i åtte skolesystemer (Australia [Queensland], tre kanadiske provinser, Danmark, England, Finland, Italia, New Zealand og Skottland). Publikasjonen *Formative Assessment: Improving Learning in Secondary Classrooms* (OECD 2005 – Utdanningsevaluering – forbedring av læreprosessen i videregående skole) omfattet også en gjennomgang av litteratur på engelsk, fransk og tysk om utdanningsevaluering.

Hvert av landene i undersøkelsen har gjort store fremskritt når det gjelder å videreføre praksisen med utdanningsevaluering. Fremskrittene motiveres av kvantitative og kvalitative data som tilsier at undervisning som innbefatter utdanningsevaluering, har bidratt til å heve elevenes læringsnivå og setter lærerne i stand til å oppfylle behovene til stadig mer forskjelligartede elevgrupper, slik at elevresultatene blir mer rettferdige.

- Hvert av landene som deltar i undersøkelsen, har truffet tiltak for å fremme en bredere anvendelse av utdanningsevaluering, men politiske initiativ kan føre dette enda lenger. Land som anvender ulike tilnærmingsmåter samtidig og foretar store investeringer til fordel for endrings- og utbyggingskapasitet, har store sjanser til å oppnå mye større endringer.
- Det finnes *lovgivning* som fremmer og støtter praksisen med utdanningsevaluering og gir den prioritet. Det tas tiltak for å oppmuntre *bruk av oppsummeringsdata til*

utdanningsformål. Retningslinjer for effektiv undervisning og utdanningsevaluering er blitt inkludert i de nasjonale pensumplanene og i annet viktig materiale. *Utlevering av verktøy og mønstre* støtter opp under effektiv utdanningsevaluering. Investeringer i *spesielle initiativ og innovative programmer* inkluderer utdanningsevalueringsmetoder. Det finnes også en egen modul for utdanningsevaluering med hensyn til *lærernes yrkesutvikling*. Alle utdannelsessystemer trenger å styrke varierte tiltak og investere mer for å fremme reelle endringer i undervisning og evaluering i hele systemet.

En del land vil også trenge å justere sine politiske metoder både på statlig og lokalt nivå. På grunnplanet betyr en slik justering at utdanningsaktørene sørger for at tiltakene ikke konkurrerer med hverandre. På et høyere nivå styrker de forskjellige delene av utdanningsevaluering og bedømmelse av oppsummeringsdata hverandre gjensidig. En mer konsekvent bruk av utdanningsevaluering i hele utdanningssystemet kan hjelpe aktørene med å overkomme begrensningene ved bruk av slik evaluering i klasserommet.

SPESIELT FOKUS

Høyere utdanning: Kvalitet, likhet og effektivitet

fra

Møtet mellom undervisningsministrene i OECD

Athen, Hellas

27.-28. juni 2006

Dette kapitlet er et sammendrag av fire dokumenter fra møtet av OECDs undervisningsministre 27.-28. juni 2006. Det første dokumentet er ordstyrerens oppsummering av diskusjonene på møtet. Det beskriver ministrenes beslutning om å gå utover rammen av en ren vekst ved ikke bare å utvide tilbudet innen høyere utdanning, men også gjøre det kvalitativt bedre. Det trengs reformer på seks felter: forbedre finansieringen, bringe større likhet inn i høyere utdanning, få klarere fokus på hva studentene lærer, fremme reaksjonsevne og mangfold, støtte forskning og innovasjon og gi et effektivt svar på problemer knyttet til økende migrasjon og internasjonalisering.

Det andre dokumentet er talen til OECDs nye generalsekretær, Angel Gurría. Gurría minnet møtedeltakerne om at debatten omkring høyere utdanning er blitt en internasjonal debatt. Grunnen til dette er de nye internasjonale politiske virkemidlene, f.eks. den europeiske Bologna-prosessen, men det bunner også i at forskere og studenter i økende utstrekning arbeider og studerer utenfor hjemlandet, samt i den globale konkurransen som gjelder for kompetanser på høyt nivå. Gurría fremhevet at det haster med å reformere finansieringen, særlig i de land der høyere utdanning finansieres med offentlige midler som ikke er tilstrekkelige til å dekke utvidelseskostnadene. Han understreket spesielt

behovet for bedre måling av resultatene innen høyere utdanning, og foreslo et "PISA for høyere utdanning" (Programme for International Student Assessment - måler 15-åringers kompetanse i lesing, matematikk og naturfag) for å kontrollere studentenes kompetanser.

Det tredje dokumentet er et temadokument som definerte rammen rundt debatten på møtet. Det dekker faktorene som virker avgjørende inn på den fremtidige utviklingen innen høyere utdanning, bl.a. teknologi, globalisering, demografi og forvaltning. Det tar for seg målsettingene til høyere utdanning og konsekvensene når det gjelder forvaltning, spørsmålet om hvem som skal betale for høyere utdanning, om det finnes bedre fremgangsmåter for å måle kvalitet og hvordan vi kan forbedre den høyere utdanningens bidrag til økonomien.

Det siste dokumentet inneholder en rekke indikatorer i grafisk form. Disse indikatorene angir den bredere sosiale og økonomiske konteksten, adgang, deltakelse og fremskritt, utgifter på høyere utdanning, økonomiske gevinster og internasjonalisering.

© OECD 2006

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 94 53

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Frankrike

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights/